

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DİLEKÇE KOMİSYONU
FOREX PİYASASINDAKİ
MAĞDURİYETLERİN İNCELENMESİ
ALT KOMİSYONU

30.12.2016 Tarihli Alt Komisyon Toplantı Tutanağı

30 Aralık 2016 Cuma
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati: 11.15
BAŞKAN : Özcan ULUPINAR (Zonguldak)

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, basın mensupları ve kıymetli katılımcılar; toplantı yeter sayımız vardır.

Dilekçe Komisyonu Genel Kurulunun 01/06/2016 tarihli ve 7 sayılı Kararı ile kurulan FOREX Piyasasındaki Mağduriyetlerin İncelenmesi Alt Komisyonu üçüncü toplantısını açıyorum.

Hepiniz hoş geldiniz.

Şimdi, değerli arkadaşlar, öncelikle 3 Ağustos 2016 tarihli toplantımız hakkında kısa bir hatırlatma yapmak istiyorum.

Bilindiği üzere, belirtilen toplantıda dilekçe ve ilgili kuruluşlar dinlendikten sonra Sermaye Piyasası Kurulu tarafından FOREX işlemleri raporunun hazırlanmasına karar verilmişti. Sermaye Piyasası Kurulu ise 27/12/2016 tarihli yazısının ekinde istenen raporu Komisyonumuza sunmuş bulunmaktadır. Bu rapor gündemimiz ekinde sizlere gönderilmiştir.

Bugün öncelikle gündemimizde yer alan başlıklar üzerinden SPK'nın hazırladığı raporu değerlendireceğiz. Bu toplantının amacı ise, FOREX alanında yapılması gerekenlerin belirlenebilmesi için çağrılan kurumların birikim ve tecrübelerinden istifade etmektir.

Şimdi ben SPK temsilcilerine sözü vereceğim, onların bir kısa sunumu olacak.

Hoş geldiniz, buyurun.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Sayın Başkanım, sayın milletvekilim; çok teşekkür ediyoruz.

Sermaye Piyasası Kurulundan Başkan Yardımcısı Bora Oruç. Yine geçtiğimiz toplantıdaki arkadaşlarımızla birlikte sizin huzurunuzdayız.

İstedığınız raporu en iyi şekilde yaptık. Bu kapsamda raporda katkısı bulunan tüm taraflara da Sermaye Piyasaları Birliğinden ve sektörden de biz bazı katkılar aldık.

Sözü fazla uzatmadan, fazla vaktinizi almadan hemen ben Daire Başkanımız Ali İhsan Güngör'e bırakıyorum, ilgili sunumu kendisi yapacaklar.

Arz ederim.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Saygıdeğer Komisyon Başkanım, saygıdeğer vekiller, değerli katılımcılar; Kurul Başkan Yardımcımız Bora Bey'in ifade ettiği üzere, Komisyon tarafından talep edilen raporu hazırladık. Raporumuzun içeriğiyle toplantıda talep edilen gündem zaten aşağı yukarı birbiriyle örtüşüyor. Dolayısıyla, ben gündemden, belirtilen hususlar üzerinden sırasıyla gitmeye başlıyorum.

Öncelikle türev araçların genel bir tanıtımı talep edilmişti. Türev araçlar doğrudan kendisi konu olmayan, başka bir varlığı dayanak alarak, ondaki fiyat değişimleri üzerinden işlem gören araçlar. Dolayısıyla burada, gerçekte fiziki bir değişim değil, fiyat hareketleri üzerinden, altta yatan dayanak varlıklı, döviz olabilir, bir tarım ürünü olabilir, ondaki fiyat hareketlerindeki değişimler üzerinden işlem gören araçlar. Bunlar riskten korunma amacıyla kullanılabilir, yatırım amaçlı kullanılabilir, arbitraj amacıyla da kullanılabilir.

Burada raporda da ifade ettik, türev araç işlemleri ülkemizde yaygın olmakla beraber, daha öncesinde de bankalar tarafından yapılmakla beraber, perakende alanda bireysel yatırımcılara yaygınlığı bakımından görece yeni araçlar. Bu bakımdan, bu araçlarla ilgili olarak, hani algısal bakımdan, bir farklılık var. Raporumuzda da bunu ifade ediyoruz. Özellikle OTC foreks işlemleri üzerinde, bunlar alışkın olduğumuz üzere, borsalarda işlem gören tarafların emirleri gönderdiği ve bu gönderilen emirlerin merkezi bir platformda eşleştiği türden işlemler değil. Burada aynen döviz büfelerinde olduğu gibi, tezgâh üstü, işlemi yapan aracı kurumlar ve kaldıraçlı işlemlerde sadece aracı kurumlar ama diğer türev araçlarda bankalar da buna dâhil, bunların açıkladıkları fiyat üzerinden yatırımcılara açıkladıkları fiyatlar üzerinden kurumlar işlem yapıyorlar. Dolayısıyla, burada bir işlemin karşı tarafı aracı kurum, yatırımcı finansal kuruluş olmuş oluyor.

Türev araçların tanımıyla ilgili olarak, bizim yeni Sermaye Piyasası Kanunu'muzda detaylı bir türev araçlar tanımı var. O tanıma burada ayrıntılı olarak yer vermeyeceğim. Orada değişimi, fiyatı diğer bir varlığın fiyatı, değişimi üzerine bağlı olan bütün varlıklarla ilgili olarak düzenlemeler yapılmış, ayrıca kaldıraçlı işlemler de özel olarak belirtilmiş; döviz ve kıymetli madenlerle kurulla belirlenecek diğer varlıklar üzerinde yapılacak kaldıraçlı işlemler de türev araç tanımı içerisine alınmış.

Az önce de ifade ettim, OTC piyasalarla bu merkezî borsalar arasında bir farklılık var ve 6362 sayılı Kanun'dan sonra özellikle bu portföy aracılığı kavramının ülkemize yerleşmesiyle beraber bu farklılık yatırımcılar tarafından da anlaşılmaya başlandı. Burada finansal kurumlar yatırımcıya karşı, karşı taraf oluyorlar. Yani hukuken işlemin sorumlusu durumundalar ve bu da bazen hani yatırımcılar tarafından eleştiri konusu edilebiliyor. Yani bir FOREX işlemi yapıldığında burada yatırımcı tarafından kâr elde edildiğinde zarar, aracı kurum tarafına girmiş oluyor. Ters de geçerli, yatırımcı kâr ettiğinde aracı kurum zararda, yatırımcı zarar ettiğinde aracı kurum kârda. Ancak, hani bu, herhangi olağan dışı bir durum değil -Raporumuzda da dünya uygulamalarıyla ilgili örnekleri ortaya koyduk- türev araçların işleyişinin doğası gereği.

Tabii, burada işlemin karşı tarafı olmayı biraz hukuki olarak anlamak lazım. Yoksa burada tamamen işlemin karşı tarafı da değil aslında. Finansal açıdan bir kurumun yatırımcılara karşı veya diğer finansal kurumlara karşı sonsuz finansal yükümlülük altına girmesi mümkün değil. Zaten düzenleyici otoriteler sermaye yeterliliği düzenlemeleriyle bunun önüne geçiyorlar. Yani aracı kurumlar yatırımcıya karşı pozisyon aldıklarında bu pozisyonların bir bölümünü kendileri üzerinde taşıyabiliyorlar. Fazlasını sermaye yeterliliği düzenlemeleri olunca zaten diğer kurumlara göndermek zorundalar, onlar kanalıyla tersi işlem yapmak durumunda olduklarından. Aslında karşı taraf olma durumu da temel olarak, hukuki olarak ele de ayrı alınmalı. Finansal açıdan bakıldığında, birçok durumda, aslında Türkiye'deki aracı kurumla Türkiye'deki yatırımcının aynı yönde hareket ettiğini de söyleyebiliriz. Birçok aracı kurum Straight Through Processing müessesini uyguluyor. Bu, alınan işlemin aynen başka bir kuruma aktarılmasını ifade ediyor. Risk almak istemeyen kurumlar bu şekilde hareket ediyor. Bu bir yöntem, risk aktarma yöntemi. Başka bir risk aktarma yöntemi, işlemleri belirli bir süre üzerinde tutup daha sonra toplulaştırarak yurt dışı bir kuruma aktarmanız. Dolayısıyla bu karşı taraf olması konusunu da özetleyecek olursam bu işlemin doğası gereği normaldir, hukuki olarak karşı taraftır ama finansal açıdan birçok durumda zaten aracı kurumlar bu pozisyonları yurt dışına satmaktalar.

FOREX işlemleriyle ilgili genel bilgiler verecek olursak, burada beş gün yirmi dört saat aktif işlem yapılıyor. FOREX -yani "Foreign Exchange" anlamından geliyor ama- sadece dövizle sınırlı değil. Burada emtia ve buna benzer çeşitli varlıklar da işlem yapılıyor. Fiziki teslimat söz konusu değil, tamamen hesabi. Yatırılan teminat büyüklüğü üzerinden kazanan ve kaybeden tarafların aralarındaki mahsuplaşmaya dayanan işlemler. Yani burada fiziki bir değişim veya işlem söz konusu değil. Bu işlemlerle ilgili temel risk unsurlarıyla ilgili açıklama talep edilmiş. Birazdan da bahsedeceğim, bir tablomuz da var, sunum herhâlde hazır olmak üzere. Burada kaldıraç risk yaratıyor. Kaldıraç dolayısıyla

fiyat değişimlerinden yatırımcılar çok çabuk etkilenebiliyor. Burada kur riski de var. Mesela altınla ilgili bir işlem yaptığınızda altının fiyatı yurt dışında belirlendiği için aynı zamanda döviz kuru riskinizi de almış oluyorsunuz. Kaldıraç burada şunu ifade ediyor: Yatırdığınız 1 lirayla ne kadar büyüklükte bir pozisyon alabileceğinizi belirliyor. Maksimum oran şu an 1'e 100. Bu da basamaklandırılmış durumda. Onu da ileride arz edeceğim.

Piyasanın genel girişimiyle ilgili olarak bilgi talep edilmişti. Bu piyasalar 2011 yılına kadar herhangi bir düzenlemeye tabi değildi ülkemizde. Bu düzenlemeye tabi olunan dönem öncesinde yurt dışında veya yurt içinde merdiven altı diye tabir ettiğimiz kurumlar tarafından yapılan işlemlerde yatırımcıların ciddi mağduriyetleri söz konusuydu. Nedir bu mağduriyet? İki türlü: Bir, yaptığınız işlemlerle ilgili olarak muhatap bulamıyorsunuz, şikâyet mercisi bulamıyorsunuz ve kazanmak, kaybetmek dışında, kazansanız dahi yatırdığınız teminatı alamadığınız durumlar ortaya çıkıyordu. Bu mağduriyetler dikkate alınarak o dönem yapılan değerlendirmede bu işlemlerle ilgili gerekli düzenleme yapıldı kanun düzeyinde ve 25/2/2011 tarihinde 611 sayılı Kanun'la görev Kurulumuza verildi. Kurulumuz tarafından bu piyasayla ilgili gerekli düzenlemeler yapıldı. 31 Ağustos 2011 tarihinde bu işlemler başladı. Az önce kaldıraç sistemine kısaca değinmiştim. Burada 11 numaralı slaytta da görüyoruz. Kaldıraç 1'e 10, 1'e 50, 1'e 100 kullanılabilir. Askı belirlediğimiz azami oranları aşmamak kaydıyla. Örneğin 10 kaldıraç kullandığınızda yatırdığınız 10 bin dolarlık bir teminatla 100 bin dolarlık pozisyon alabiliyorsunuz. Yani bu hesaben alınan pozisyon, fiziki bu pozisyon alınmıyor. 1'e 100 olduğundaysa bin dolarlık bir teminatla 100 bin dolarlık bir pozisyon alabiliyorsunuz. Bu durumda kur değişimlerinden etkilenme olasılığınız da artıyor. Birazdan bununla ilgili bir tablolu örneğimiz de olacak, onu da arz edeceğim. Kaldıraç oranları -bu kaldıraç oranını az önce ifade ettim- risk unsurunun en temel belirleyicisi. Dolayısıyla bunlarla ilgili olarak biz 2016 yılı başında yaptığımız çalışmayla küçük yatırımcıları daha iyi koruyabilmek adına bir değişikliğe gittik. Fiyat değişim oranı çok hızlı değişmeyen, görece daha az değişen, dolar/euro, dolar/TL, euro/TL ve altında maksimum 100 kaldıraç, diğer para birimi ve varlıklarda maksimum 50 kaldıraç, ayrıca 20 bin TL başlangıç teminat tutarı olan yatırımcılar için, yani görece daha küçük yatırımcıları koruyabilmek için de 20 bin liranın altında bütün bu oranların yarısının uygulanmasını öngördük. Birazdan arz edeceğim. Bu düzenlememizin oldukça faydalı sonuçlar doğurduğuna da şahit olduk.

Burada bir örneğimiz var. Fiziki işlem ve kaldıraçlı işlem arasındaki farkları belirliyor. Fiziki işlem yaptığınızda bin dolarınızla, yani sahip olduğunuz 3 bin lirayla işlem yapıyorsunuz, kaldıraçlı işlem söz konusu olduğunda ise bununla 300 bin liralık döviz varlığı alabiliyorsunuz. Birinde bin dolar, diğerinde 100 bin dolar. Kurlardaki yüzde 1 değişim, yani döviz kuru 3,03'e çıktığında yatırmış olduğunuz 300 bin lira, 100 bin dolar karşılığında 300 bin lira 303 bin TL oluyor ve 3 bin lira kazanıyorsunuz. 3 bin lira yatırarak 3 bin lira kazandınız. Kurlardaki sadece yüzde 1'lik bir değişimle. Bu, herhangi bir günde olabilecek bir değişiklik. Böyle olduğunda yatırımcı 1 koyup 2 almış oluyor, 3 bin koyup bir 3 bin daha almış oldu. Ama tersi durum söz konusu olduğunda, eğer dövizin yükseleceği yönünde pozisyon almışsa kur 2,97'ye düştüğünde, yüzde 1 azaldığında yatırımcı yatırmış olduğu 3 bin liranın tamamını kaybetmiş oluyor. Dolayısıyla bu tablo bu işlemlerle ilgili şikâyetlerin neden çok olduğunu güzel izah eden bir tablo. Yüzde 1'lik bir kur değişimi gayet olası maalesef son ekonomik gelişmeler çerçevesinde ve dolayısıyla baktığımızda, burada ciddi bir risk konusu, aynı zamanda ciddi bir de kazanç. Yani doğru tahmin yaparsanız kurların gideceği yönü, kazanabilirsiniz.

Birazdan arz edeceğim, tabii, bu basit anlatım için böyle yapıldı. Burada 3 bin liranızın tamamının yok olmasına sistem izin vermiyor, koruma mekanizmaları var. Yatırımcılar emirlerine koydukları çeşitli "stop out" diye ifade ettiğimiz "zarar durdur" gibi fonksiyonlarla teminatlarının tamamını kaybetmeme konusunda birtakım mekanizmalar var bunları doğru şekilde kullanırlarsa. Dolayısıyla bizim kaldıraç oranını sınırlayan düzenlememiz -az önceki slayda geri dönersek- yatırımcıların arz

önceki slaytta burada 1'e 100 kaldıraç kullanılıyordu, dolayısıyla 3 bin liranın tamamı yüzde 1'lik kur değişiminde gidiyordu. Kaldırıcı 1'e 50'yle sınırlayınca yüzde 2'lik bir kur değişiminde kur 2,94'e gelirse tüm varlığınızı kaybedersiniz. Dolayısıyla kaldıraç oranlarını sınırlayarak biz aslında bayağı bir aşama kaydettik. Özellikle şimdi kaldıracın hâlâ 1'e 100 tutulduğu paritelerde euro/dolar veya dolar/TL'de hareketler daha sınırlı ama bize şikâyet konusu olan işte kakao yağı dolar paritesinde mesela, orada hareketler çok daha sert olabiliyor. O yüzden orada kaldırıcı daha da sınırlı tuttuk. Oralarda 1'e 50 olabiliyor, küçük yatırımcıysanız 1'e 25 oluyor.

Birazdan arz edeceğim, bir slaytı da var. İngiltere düzenleyici otoritesi bizim düzenlememizi aşağı yukarı benzeri şekilde kopya etti ama hâlâ daha taslak aşamasındalar, henüz yayınlamamışlar. İnşallah bizi takip edecek onlar da.

Güncel veriler itibarıyla baktığımızda bu piyasaların büyüklüğüne, günlük ortalama işlem hacmi 15 milyar dolar. 2015'te 12 milyar dolardı bu tutar ancak bu 15 milyar dolar aslında bizi yanıltmasın, yani burada 15 milyar dolar deyince 15 milyar dolarlık bir döviz el değiştirmiyor. Az önce ifade ettiğim gibi, bunları genelde 100'le çarpılmış, 50'yle çarpılmış rakamlar gibi düşünebiliriz. Yatırımcı sayımız 157.400, aktif yatırımcı yani hâlihazırda teminatı olup işlem yapan yatırımcı sayısı 53.200. Açık hesap sayısı 212 bin küsur. Bu fark niye, yatırımcı sayısı ve hesap bakımındaki farklar? Yatırımcılar farklı stratejiler için farklı hesaplarda pozisyon tutabiliyorlar. Yani hesap sayısı yatırımcı sayısından daha fazla. Bir yatırımcının iki hesabı olabiliyor, hani birinden başka bir işlem yapıyor, diğerinden başka türlü bir işlem. Farklı kurumlarda da hesabı olabiliyor aynı yatırımcının.

Burada ifade etmek istediğim bu teminat büyüklüğü 300 milyon dolar. Bugün Takasbankta yatırımcılar adına tutulan teminat büyüklüğü 300 milyon dolar. Bu piyasanın büyüklüğü aslında burada görülüyor. Yani, basında yer aldığı ve konuşulduğu kadarki bir büyüklük değil. Borsadaki rakamlarla kıyasladığınızda bu teminat tutarı makul ve düşük bir teminat tutarı olarak kabul edilebilir. Yani, şu rakama değil de şu rakama bakınca, insanların buraya yatırmış olduğu para ve bu piyasada dönen ticareti daha iyi ifade ediyor.

Son olarak vereceğimiz rakam, bu 2016 üçüncü çeyrekte kârda ve zararda olan müşteri hesaplarının oransal dağılımı. Biz bunun açıklanmasını zorunlu tutmuştuk. Birliğin web sayfasında da yayınlanıyor. Biz bunu müşteri sayısı ile ağırlıklandırarak yaptık. Kârda olan hesaplar yüzde 37,5; zararda olan hesaplar yüzde 62,5. Bu rakamlar 20'ye 80'di 2015'te. O zaman böyle merkezî yayınlama şeyimiz yoktu, kabaca ifade ediyorduk bu rakamları. Dolayısıyla, bu rakamlardan yaptığımız düzenlemelerin faydası somut olarak ortaya çıkmış oldu.

2016 Aralık ayı itibarıyla faaliyette olan aracı kurum sayımız 71. Bu aracı kurumların 48 tanesi FOREX işlemi yapıyorlar. Dolayısıyla, FOREX işlemi sektörde artık önemli bir büyüklük hâline gelmeye başladı. 48 aracı kurumun -az önce ifade ettiğim, karşı taraf olma olmama bakımından fikir vermesi bakımından- 43 adedi yatırımcıya karşı hukuken karşı taraf olabilme imkânına sahip, 4 adedi işlem aracı. İşlem aracıları karşı taraf olamıyorlar, onlar aldıkları emirleri bir başka aracıya iletmek durumundalar hukuken. Bunlar aldıkları emirleri iletme dışında müşteri nakdi ve varlığını da tutmayan daha küçük düzeyde aracı kurumlar ama bu modelin pek para kazanma imkânı olmadığı için ülkemizde az zaten.

Peki, genel olarak yatırım hizmetleri ve faaliyetleri de var, hep FOREX'ten bahsettik, yatırım hizmetleri ve faaliyetleriyle ilgili genel bir bilgi de talep edilmiş. Bu, bizim bu konudaki en detaylı tablomuz. Türkiye'de hangi yatırım hizmetleri ve faaliyetleri yapılabilir? Şu 3 kısma tek bakmak lazım: Emir iletimle aracılık, işlem aracılığı, portföy aracılığı. Bunlar bildiğimiz aracılık faaliyetleri, alım-satım. Onların alt başlıkları, nerelerde yapılabilirler: Pay, bildiğimiz hisse senetleri, diğer menkuller -devlet tahvilleri, hazine bonusu, özel sektör borçlanma araçları- kaldıraçlı alım satım işlemleri, paya

dayalı türev araçlar... Bunların hepsini aracı kurumlar emir iletimli aracı, işlem aracılığı veya portföy aracılığı başlıkları altında yerine getirebiliyorlar. Bu ilk 3 başlığı “aracılık” olarak genelleştirebiliriz, tam tanımı bu değil de hani ben anlatımı basit olsun diye... Onun haricinde, bireysel portföy yöneticiliği yapılıyor, yatırım danışmanlığı faaliyeti yapılıyor, halka arza aracılık ve saklama hizmetleri yapılıyor. Yani, bunlar daha nitelikli ve bizim gelişmesini istediğimiz alanlar. Aracılık, bildiğimiz, daha yaygın olan araçlar. Bunlar en genel anlamıyla yatırım hizmetleri faaliyetlerimiz.

Aracılık sektörü içerisinde az önce FOREX’ten bahsettik, verdikleri hizmetlerden bahsettik. Peki, gelirler konusundaki durum ne? 2015 yılı sonu itibarıyla toplam gelir 1,5 milyar TL. Gayrisafi milli hasılanın içerisinde bizim bu rakamlarımız maalesef biraz düşük. Burada aracılık gelirleri, az önce ifade ettiğim o 1, 2 ve 3 numaralı başlık altında oluşan faaliyetler 1,3 milyar TL. Daha nitelikli olarak, hani gelişmesini istediğimiz alanlardaki rakamlar ise oldukça düşük. Aracılık gelirleri içerisinde geçtiğimiz yıl hisse senedi piyasasından elde edilen gelirler 541 milyon TL, aracı kurumların FOREX’ten elde ettiği gelirler 599 milyon TL. Dolayısıyla, aracı kurumların FOREX’ten kazançları hisse senetleri piyasasını geçmiş durumda, aracılık gelirlerinin yüzde 45’i.

2016 ilk altı ayı rakamları var elimizde konsolide hâlde. Bu yıl da toplam gelir 1,1 milyar TL, altı ay itibarıyla; aracılık gelirleri 759 milyon TL; diğerleri gene ihmal edilebilir düzeyde, pay gelirleri 331, FOREX gelirleri 310 bu yılda. Yani, kabaca özetlersek, aracı kurumların gelirlerinin, pay alım satım gelirlerinin yaklaşık yarısı FOREX’ten oluşuyor.

Bu işlerin belgesinin, kaydının ne şekilde tutulacağına ilişkin de bilgi talep ediliyor. Bu konuda Belge ve Kayıt Düzeni Tebliği’miz var bizim Resmî Gazete’de yayımlanmış. İşlemlerin ne şekilde kaydedileceği, ne şekilde saklanacağı, yatırımcıya yapılacak bildirimler vesaire gibi konular bizim bu tebliğimizde düzenleniyor. Daha önceki Komisyon toplantımızda çok gündeme gelen yatırımcılara yapılan bu aramalarla ilgili olarak eski tebliğimizde olmayan ancak yeni... 2015 yılı sonunda devreye girdi bu tebliğ, 2015 yılının bitmesine iki veya üç ay kala devreye soktuk bu tebliği, 28’inci madde hükmü ekledik orada. Daha öncesinde Belge ve Kayıt Düzeni Tebliği’ne göre saklanması gereken telefon kayıtları sadece emir verdiğinizdeydi, “Şu senetten şu kadar almak istiyorum.” veya “Şu işlemi yapmak için...” Bunları saklamak zorundaydı aracı kurumlar. Dolayısıyla, bir telefon aramasıyla ilgili şikâyet geldiğinde yatırımcının emirleriyle ilgili şikâyetler bize geliyordu fakat diğer tanıtım pazarlamayla ilgili kayıtlara ulaşamıyorduk. Şimdi artık her şeyi yazdık, FOREX işlemlerine özgü yazdık. Tabii, bu çok büyük bir database gerektirdiği için, şikâyetler de FOREX olduğu için FOREX işlemleriyle ilgili olan reklam, tanıtım, pazarlama, analiz desteği ve her şeyi, yazılı, sözlü, telefon ortamında yapılan her şeyi saklamak zorundalar. Dolayısıyla, birazdan rakamsal veriler de vereceğim, 2016 yılı içerisinde hem aracı kurumlardan aldığımız savunmalar hem idari para cezalarımız ciddi şekilde arttı. Bu kayıtlara artık daha rahatlıkla başvuruyoruz, çok ciddi bir şey. Maliyet oluşturmalarına rağmen sektör de buna aslında destek verdi. Özellikle doğru çalışan firmalar “Bunu tutmanız repütasyonunuz bakımından iyidir.” diyerek onlar da destek verdiler.

Bir de, tabii, muhasebeleştirilmesiyle ilgili olarak da işlemlerin düzenlenmesiyle ilgili yetki bize verildikten sonra, işlemler başlamadan önce Resmî Gazete’de yayımlanan bizim Aracı Kurum Hesap Planı ve Planın Kullanım Esasları Hakkında Tebliğ’de bir değişiklik yapıldı, bunların ne şekilde muhasebeleştirileceği, sektör genelinde standardın sağlanması bakımından burada belirlendi ve birliğin genel mektubuyla duyuruldu.

İş gücü piyasasındaki yeriyle ilgili bilgi talep edilmişti Komisyonunuz tarafından. 2016 yılı Aralık ayı itibarıyla aracı kurumlarda çalışan personel sayısı 6.502. Bu rakam üç dört yıl önce 10 binlerdediydi. Tabii, biraz bunda teknolojinin de payı var, teknoloji geliştikçe aracı kurumların rolü bile sorgulanmaya

başladı. Bu çerçevede, bu 5 binlere de düşmüştü ama bu FOREX'ten sonra biraz daha arttı, 6.502 çalışan var aracı kurumlarda. FOREX'te çalışan 2.500. Dolayısıyla, aracılık sektörünün yaklaşık yüzde 40'ı FOREX işlemlerinde istihdam ediliyor.

Şimdi finansal piyasalara etkisiyle ilgili de bir bilgilendirme yapmak gerekirse: Yani, burada piyasaları ne şekilde etkiliyor, diğer piyasalarla etkileşimi bakımından bir değerlendirme yaptık. Öncelikle şeyi bir görmek açısından yani burada işlemler en çok nerede yapılıyor... Yani, işlem yoğunluğu olarak baktığınızda işlemlerin yüzde 45'i euro/dolar paritesinde yapılıyor. Yani, Türkiye'de yaşıyor olmamıza rağmen -mesela, dolar/TL'de veya euro/TL'de çok işlem yapılıyor gibi bir şey beklenebilir ama- bizim yatırımcılarımız euro/doları tercih ediyorlar. Yani, Avrupa Merkez Bankasının aldığı kararlar, FED'in aldığı kararlar, tarımdaki istihdam verisi gibi kararları takip edip, izleyip o kararlar doğrultusunda kazanç elde etmeye çalışanların yoğun olduğunu görüyoruz burada, yüzde 45. Altın/dolar üzerinden yapılan işlemler... Burada kur riski de vardır az önce ifade ettiğim gibi, altının piyasası yani altının ons fiyatı doların TL fiyatını da etkiler- Altın/dolar üzerinden yapılan işlemler yüzde 16'sı. Yüzde 12'si de dolar/TL'de gerçekleşiyor. İngiliz pound'unda ve euro/TL'de de işlem gerçekleşiyor ama onlar geri kalanlar yani daha sınırlı işlemler.

Bu çerçevede, bu bizim ülkemiz piyasalarını nasıl etkiliyor? Şimdi, genel olarak kısaca bir bilgi vermek gerekirse: Türev piyasalar ve spot piyasaların hangisi birbirini etkiler diye literatürde çok tartışılır ve araştırılır. En son -epey yıl oluyor gerçi o yapılabildi ama- Bilkent Üniversitesinde bir profesörün yurt içi çalışmaları özetleyen bir çalışması var, Kürşat Hocaydı hatırladığım kadarıyla, türev-spot etkileşimi. Kimi çalışmalar veriyi aldığınız dönemle, ekonomik konjonktürle ilgili filan da değişiyor. Kimi çalışmalar diyor ki: "Türev piyasalardaki fiyatlar spot fiyatı belirler." Kimi çalışmalar da diyor ki: "Hayır, spot fiyatlar türevi belirler." Dolayısıyla, net bir şey yok bu konuda, literatürde budur denilebilecek bir şey yok. Az önce ifade ettiğim gibi, ülkemizde yapılan işlemlerin yüzde 45'i euro/dolarda olduğu için ve bizdeki piyasaların hacmi de belli olduğu için bizim euro/dolar paritesini etkiliyor olabilme ihtimalimiz yok gibi bir şey bakıldığında. Zaten fiyatlar genelde yurt dışında oluşuyor, fiziki teslim şartı bulunmadığından da bizim buradaki spot fiyatları etkilemiyor. Yani, orada yapılan bir işlemle bir şey elde edip spottan onun karşılanması gibi sıkıştırma imkânı... Vadeli işlemlerde "sıkıştırma" olarak ifade ediliyor bu manipülasyon, vadeli piyasada fiyatları yükseltip spotta varlık yoksa... Hani, buna şöyle örnek verebilirim: Buğday arzı sınırlıyken ileri vadeli buğday sözleşmesinden alım yaparak fiyatı yükseltip ambardaki buğdayın fiyatını yükseltmek olarak "sıkıştırma" diye tabir ediliyor bu. Öyle işlemlerin, az önce ifade ettiğim çerçevede Türkiye'de yapılması pek mümkün değil. Yani, uluslararası piyasada en son bu konuda karşılaşılan şey sonbaharda İngiliz poundu'nda çok ciddi bir hareket oldu, yüzde 6-7'lik, çok kısa sürdü. Bunlar Avrupa'nın "flash crash"'i diye falan ifade ediliyor. O tip şeyler olabiliyor ama bunlar yurt dışı piyasalarda oluyor. Dolayısıyla, ülkemiz finansal piyasalarına etkisi daha ziyade aracılık sektörü bakımından. Yani, aracılık sektöründe 2011'den sonra destek veren bir pozisyonda, fiyat etkileşimi görünmüyor. Zaten bu konuda da arbitraj fiyatlama teorisine göre yani herhangi bir fiyat yurt dışında farklıyken Türkiye'de farklı bir fiyat oluşursa buradan alıp yurt dışına satar veya tersi yapar. Hani, arbitraj fiyatlama teorisi bu arada farkların giderileceğini gösteriyor. Dolayısıyla, çok ciddi bir etkisi olduğunu düşünmüyoruz. Ama reklam filan bakımından bakıldığında finansal reklamların önemli bölümünü oluşturduğu için onu da yadsımamak lazım, aracılık sektörünün kârının yarısı buradan oluştuğu için, orada da öyle. Birazdan arz edeceğim, Almanya'da da finansal reklamların toplamının yüzde 46'sı FOREX. Uluslararası Sermaye Piyasaları Birliği Komisyonunun bir raporu var, geçen hafta içerisinde yayınlandı, biz biraz o yüzden de o raporun sonuçlarına burada yer vermek istedik. O raporun sonuçlarına bakıldığında, tamamen, aşağı yukarı onlarla aynıyız ama birazdan bahsedeceğim o konudan.

Yurt dışı uygulamalar, biraz önce söylediğim gibi, IOSCO, bizim merkez birliğimiz, bütün sermaye piyasaları kuruluşlarının üye olduğu. 124 üyesi var bu kuruluşun, biz de orada çalışıyoruz. Bu, geçen hafta içerisinde yayınlandı, Aralık 2016 raporu, “Retail OTC Leveraged Products” Raporu. Burada verilen cevaplara baktık, raporun bir özet bölümü de var, rapora Komisyon raporunun ekinde de yer verdik. İş yapış kuralları olsun, yatırımcıların karşılaştığı problemler olsun, aşağı yukarı, burada konuştuğumuz şeylerin aynısı orada da konuşuluyor. Birçoğu bakımından da biz gözlemledik ki daha iyi durumdayız. Çünkü orada finansal çeşitlilik çok olduğu için düzenleyici otoriteler burayı biraz şey bırakabiliyorlar, daha dışsal bir alan olarak. “Burası OTC bir alan, yatırımcıların buranın risklerinde farkındalığı var, bilgi sahibi.” deyip onlar bunu dışlayabilmişler biraz, o yüzden de problemler... Bizde öyle değil, az önce ifade ettim, piyasamızın neredeyse yarısını oluşturduğu için biz bu alanı çok ciddi düzenliyoruz, örtüşüğünü de gördük.

Bu çarşamba günü arkadaşlarımız bunu FCA’nın sayfasında... Bu FCA İngiltere’nin SPK’sı. Aynen İngilizcesini koyduk ki şey... Şimdi “Proposed Measures” yani önerdikleri birtakım düzenlemeler var, şunlar: “Kâr-zarar oranları açıklansın.” diyorlar yani bizim üç yıldır yapıyor olduğumuz şey ama daha henüz taslak. “On iki aydan az tecrübesi olan yatırımcılara en fazla 25 kaldıraç uygulansın.” diyorlar, biz 21’in altını çoktan düzenledik ve buna benzer, işte, “Broker, aracı kurumlar promosyon yapmasın.” diyorlar, biz yasakladık zaten. Dolayısıyla, biz bu konuda oldukça şeyiz, örnek alıyoruz artık Allah’ın izniyle.

Burada aracı kurumların yerine baktığımızda, aslında, az önce biraz da bahsettim, yatırımcılar FOREX işlemlerinde aracı kurumlarla birbirine karşı taraflar, hukuki olarak. Bu, bilinmeyen veya gizli saklı bir şey değil. Biz yatırımcı dilekçelerinde işte, “Ben bilmiyordum, aslında benim kârım bunun zararımış.” gibi diyorlar ama bu bilinmeyen bir durum değil. Birazdan ifade edeceğim, risk bildirim formu, çerçeve sözleşme vesaire birtakım dokümanlar var, o dokümanlarda da bütün bu hususlar yazıyor, oraya geleceğiz. Peki, burada ne yapmak lazım, burada ne önlem almak lazım? Müşteriler tarafından verilen emirlerin aracı kurumlar tarafından iptal edilmesini yasakladık 2016 yılında yaptığımız düzenlemeyle. Dolayısıyla, işlemin fiyatı daha sonra aracı kurumun aleyhine gerçekleştiğinde bunu değiştirme imkânını kaldırdık. Bu, aracı kurumlar için finansal ciddi bir risk. Yani, dünyada fiyat değişiyor, siz yatırımcıya o fiyatı vermiş bulunuyorsunuz, o işlem de gerçekleşmişse eğer daha önce iptal imkânı vardı, yurt dışında da var, biz kaldırdık. Yüzde 37,5’a çıkmasının önemli sebeplerinden bir tanesi, bu emir iptalinde çok ciddi sıkıntılar vardı. Biraz sektör için riskli oldu ama madem küçük yatırımcılar bu işten zarar görüyor ve kötüye de kullanılabiliyor, kötüye kullanma imkânı vardı geçmişte, bunu yasakladık. FOREX işlemlerinde yatırım danışmanlığı ve portföy yöneticiliği hizmetini yasakladık. Yani, bu şu: Hem karşı taraf olacaksınız hem yatırım danışmanlığı hizmeti vereceksiniz hem o adamın portföyünü yöneteceksiniz, bu imkân olmaz FOREX’te dedik. Yurt dışında bu, böyle net yasak değil, bunu da yasakladık. Dolayısıyla, bu da önemli bir düzenleme. Aracı kurumlardaki lisanslamayla ilgili FOREX birim yöneticileri, müşteri temsilcileri, takas operasyon sorumluları lisans sahibi olmak zorundalar. Ama hemen bir parantez açayım, sektördeki lisanslı eleman sıkıntısı sebebiyle burada “yardımcı personel istisnası” dediğimiz bir kurum var, yardımcılık müessesesi birçok kurumda da var. Üç yıla kadar belirli sayıda yardımcı personel, onların yaptıkları işlemlerden bağlı olduğu kişiler sorumlu kalmak kaydıyla yardımcı istisnasından faydalanabiliyorlar. Dolayısıyla, bu, az önce ifade ettiğim rakamlarda yer alan personelin içerisinde yardımcı istisnasından faydalanan lisanslı çalışanlar da mevcut.

Daha önceki Komisyon toplantımızda gündeme gelen önemli hususlardan bir tanesi de “Kazanan yatırımcılar da var, tamam ama peki, kim bu kazananlar?” şeklinde sorulmuştu. Çok da aslında yerinde ve bizim açımızdan da çok faydalı bir soru oldu. Hatta, buradan belki bir de akademik çalışma çıkarabiliriz. Biz sektörle de iş birliği yaparak yatırımcıları çeşitli gruplara ayırdık. Acaba

kim kazanıyor? Varlık düzeyi yani burada varlıklı olanlar ve görece daha az varlıklı olanlar, genel-profesyonel, yerli-yabancı, gerçek-tüzel olmaları bakımından yatırımcıları gruplandırdık. Varlık düzeyi bakımından yatırımcıları başlangıç teminatlarına göre 1-20 bin, 20 bin-50 bin, 50 bin-100 bin gibi böyle, artan şekilde gruplandırdık. Bulduğumuz sonuçlar gerçekten bize ışık tuttu. Varlık düzeyi etkili ama çok çok da etkili değil. Yani, varlık arttıkça kâr oranı bir iki tık artıyor, varlık büyüdükçe. Yerli-yabancı bakımından yine anlamlı bir fark bulamadık. Gerçek-tüzelde hiçbir fark bulamadık. Ama, genel-profesyonel yatırımcı bakımından, bakın, 2016 Ocak-Mart döneminde genel müşteriler... Genel müşteri dediğimiz, normal vatandaş, profesyonel yatırımcının sağlaması gereken şartlar var; belli bir varlık büyüklüğü, sahip olması gereken lisanslar ve bu piyasadaki tecrübesiyle ölçülüyor. Her yatırımcı profesyonel değil, profesyonel yatırımcılar tanımlanıyor ama sayıları da çok değil, 100 civarında diye hatırlıyorum. Profesyonel yatırımcı olmanın dezavantajı da var. Daha yüksek kaldıraç kullanıyorsunuz, bazı şeylerden istisnasınız ama koruma imkânlarından faydalanamıyorsunuz bizim yatırımcıya tanıdığımız. Dolayısıyla, 100 civarı profesyonel yatırımcı... Geçen yıl, ilk üç dönem, Ocak-Mart dönemi 2016'daki, genel müşteriler yüzde 22 iken profesyonel müşteriler yüzde 34; ciddi bir fark. Haziranda yine 27 iken 50. Dolayısıyla, bu şekilde bakınca FOREX işlemlerinde bilinçlenme önemli, profesyonel müşterilerin avantajı var. Ama varlıklı-varlıksız bakımından ayırdığımızda daha varlıklı ile daha az varlıklı arasındaki farklar istatistikî bir t-testi yapılsa o kadar da şey çıkmaz yani anlamlı değil, sadece veriyi koyduğunuzda, evet, birer puan, ikişer puan fark etmiş. Raporumuzda bunun detayları var, her tabloyu arz ettik.

Yatırımcıların eğitimiyle ilgili, aracı kurumlar konusunda bir değerlendirme talep edilmiş. Şimdi, demo yapma zorunluluğu dışında... Demo yapma zorunluluğunu da 2016 yılında yaptığımız değişiklikle koyduk. Yani, işlemlere başlamadan önce bir deneme hesabı açılması ve bu deneme hesabının gerçek ortamdaki koşullara benzer şekilde çalışması. Ama, aracı kurumların böyle bir eğitim verme zorunluluğu yok, bu, yurt dışı uygulamalara filan bakıldığında da yok. Ama, işlemlerin niteliği ve riskleriyle ilgili olarak yatırımcıları bilgilendirme yükümlülükleri var çok ciddi şekilde, onları birazdan, “bilgilendirme faaliyetleri” bölümünde arz edeceğim. Peki, yatırımcıların eğitimi konusunda aracı kurumlar sorumlu değil ama bizim kurul olarak bu konuda çok ciddi çalışmalarımız var. Sermaye piyasası kurumlarıyla imzalanan Yatırımcı Seferberliği Protokolü'müz var. Yatırımcıların bilgi ve farkındalık düzeyinin artırılmasına yönelik ciddi çalışmalar yürütüyoruz. “www.yatirimyapiyorum.gov.tr” internet sitesi var, çeşitli kitapçık ve broşürler hazırlandı. Üniversite öğrencileriyle olmak üzere farklı kesimlerde birçok seminerler düzenlendi. Bir kamu spotu çalışması var. Finansal Eğitim Eylem Planı'nın takibi ve koordinasyonunu yürütüyoruz.

Bir sonraki hususumuz, kişisel bilgilere erişim. Bu nereden gündeme geldi? Yatırımcılar gerçekten, çok fazla telefon aldıklarından şikâyet ediyorlar ve numaralarına nereden ulaşıldığı konusunda bazılarının fikri de olmuyor. Tabii, günümüzde internet ve sosyal medya kullanımının yaygınlaşmasıyla beraber kişisel bilgiler de oldukça ortalığa dökülmüş durumda. Aracı kurumlar da teknolojik imkânlar çerçevesinde bu işlemleri internet üzerinden yapıyorlar. Burada elektronik ticarete ilişkin mevzuata tabi aracı kurumlar. Orada, bu verilerin işlenmesi ve başkalarıyla paylaşılmasına ilişkin olarak hükümler var, 6563 sayılı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun buradaki şey. Bu mevzuat bir koruma sağlıyor. Gümrük ve Ticaret Bakanlığına kişisel verilerinizin paylaşıldığını tespit ettiğiniz anda, ilgiliyi şikâyet ettiğinizde sonuç alabiliyorsunuz ama tabii, bu kanunun uygulama yetkisi Sermaye Piyasası Kurulunda değil. Bu konuda şöyle bir eksiklik var aslında, bunu burada dile getirmek durumundayız: Bankacılık Kanunu'na baktığımızda, “Sırların saklanması” başlıklı maddesinde, bankaların müşterileriyle ilgili bilgileri paylaşması konusunda net bir şekilde yasak var. Ama Sermaye Piyasası Kanunu'na baktığınızda, Sermaye Piyasası Kanunu'nda aracı kurumlara, yatırım kuruluşlarına, ihraççılara “Yatırımcı bilgilerini başkalarıyla paylaşamazsınız.” diye bir bilgi yazılmamış.

Tabii, yazılmayınca yani bu serbest anlamı da çıkmamalı aslında çünkü temel hak ve özgürlükler var. Hani burada Borçlar Kanunu'nun hükümleri var, bu hükümler çerçevesinde bakıldığında aracı kurumla imzalamış olduğumuz çerçeve sözleşmeler var. Bu sözleşmelere vesaireye baktığınızda bu kişisel bilgilerin paylaşımı aslında orada da korunuyor, hani genel hukuk düzenlemelerimiz de bu kişisel bilgilerin korunmasını sağlıyor ama bu alan ülkemizde biraz şey bir alan yani elektronik ticaret gelişti, telekomünikasyon imkânları gelişti, bu alan henüz toy bir alan, hani 6699 sayılı bu Kişisel Verilerin Korunması Kanunu -daha hani yeni çıktı- ve burada bir Kişisel Verilerin Korunması Kurulu kurulması öngörülüyor, hani bu kurumlar ve bu Kanun'un oluşturmuş olduğu altyapı inşallah belki yeni yılda tam olarak faaliyete geçince bu alanda da çok önemli bir koruma sağlamış olacak.

Aracı kurumların yatırımcıyı bilgilendirme faaliyeti yani az önce ifade ettiğim konularda yani aracı kurumlar reklam ve duyurular yapıyorlar. Reklamlarla ilgili olarak kanunda düzenleme yapmak konusunda açıkça kurula bir yetki tanınmamış olmasına rağmen kurul genel yetkisini kullanarak yatırım faaliyetlerinin yürütülmesiyle ilgili her yetkisi çerçevesinde reklam, ilan ve duyurularla ilgili tebliğde çok ciddi düzenlemeler getirmişti ama o tebliğde yer alan bazı ifadelerin işte yeterince net olmadığı, somut olmadığı gibi şeyler kullanıldı ve uygulamada karşılaşılan sorunların çözülmesi amacıyla 2016 yılındaki o değişikliklerimiz kapsamında bu daha da ayrıntılı hâle getirildi. Promosyon düzenlemeleri de yasaklandı yani yatırımcıyı çekme amacıyla internette, işte, buraya tıklarsanız çekilişe katılıp cep telefon gelecek türü filan promosyon kampanyaları tamamen yasaklandı. İngiltere'de yasaklama önerisi var henüz. Belge kayıt dediğimizde de gene az önce bunu da ifade ettim, her türlü ses kaydını da tutuyoruz, yani bize herhangi bir kimse şu saatte şu tarihte arandım ve bana aykırı bir tanıtım yapıldı, kâr vaadinde bulunuldu gibi ifadeler kullanırsa bunun gereğinin yapılabileceği artık elimizde şey var... Bilgileri vermezse de -silindi, şöyle oldu- onun da cezası var.

Az önce ifade ettiğim bilgilendirme faaliyetleri, eğitimle de bağlantılı bu. İşlemlere başlamadan önce bir kere deneme hesabı yaptırılıyor, bir çerçeve sözleşme imzalanıyor. Bu çerçeve sözleşmesi uzun bir metin bankalarda imzalandığı gibi ama bir risk bildirim formu var, bu kısa ve öz bir metin, o risk bildirim formu -raporun ekine koymuş olmamız lazım- o okunduğunda aracı kurum burada karşı taraftır, varlığımın tamamını kaybedebilirim, belirli saatlerde fiyat oluşmaması sebebiyle mağdur olabilirim yani oradaki ifadeleri okuyunca aslında profesyonel değilseniz ve yüzde 1'lik hareketlere oynuyorsanız, 1'e 100 kaldıraçla hareket ediyorsanız bu piyasaya aslında girmekten hakikaten şey hani, gerçi hani sigara paketinin üstünde de yazıyor, ama... Bu işlemlerin niteliğine ve risklerine ilişkin bilgi olduklarına ilişkin şimdi bu yoktu, Ocak 2016'da geldi, risk bildirim formu okunuyordu ama işte okunmuyor, işte görmedik, vallahi bilmeden imzalamış ama bu sefer bir de aldık, okuduk, onu gördük diye bir beyan aldık hani ileride yapacağımız işlemleri takip edebilmek için. Mevzuatımıza uygunluk testi yapılması yükümlülüğü var. Uygunluk testinde size bir test yapılıyor, verdiğiniz bilgilere göre; verdiğiniz bilgileri doğru verirsiniz o testin sonucunda neye uygun, neye uygun olmadığınız çıkıyor ama burada şöyle de bir seçenek var, hani bu sektörün talebiydi, ben bilgilerimi paylaşmak istemiyorum, risklere de katlanıyorum dediğiniz anda uygunluk testini bertaraf etmiş oluyorsunuz. Bu az önce ifade ettiğim... En az bir altı iş günü boyunca 50 tane işlem yapmanız gerekiyor bu işin ne karar riskli olduğunu görmeniz için gerçek fiyatlarla, sanal bir para yatıyor hesabınıza. Altı iş günü de şundan: Burada en büyük kayıplar hafta sonu oluyor, cuma gece piyasa kapandığında kur bir yerde oluyor, hafta sonundaki gelişmelere göre pazartesi günü işlemler başladığında çok farklı bir yerde oluyor, az önce ifade ettiğim gibi yüzde 1'likten fazla bir değişim olduysa da açıldığında siz eğer kaldıraç oranınız çok yüksekse kaybetmiş oluyorsunuz, dolayısıyla bir tane hafta sonunu yatırımcı yaşasın, görsün için bu altı gün olarak hesaplandı ve uygulanıyor şu anda.

Bu, birliğimizin yetkisi var üyelerin üzerinde, Aracı Kuruluşlar Birliğinin; en iyi, en güvenilir, en sağlam gibi birtakım kavramları kullanarak yatırımcılara reklam yapılması yasaklandı. Buna benzer getiri taahhüdü, zarara karşı garanti gibi şeyler kullanılamaz, üyeleri de uyaramaz, bir yıl da bunlara disiplin cezası uygulaması imkânı var.

İnternet sitesinde yayımladığımız bilgiler çok önemli, bunu zorunlu tuttuk. Bir kere zarar olasılığınızı... Şimdi İnternet sayfasını açtığınızda bir sürü bir şey görünüyor, daha önce de kâr-zarar oranını açıklama yükümlülüğü vardı ama aşağılarda görüyordunuz. Şimdi tarif etik yerini, dedik ki: Açıldığında en sol üst işlem yapma menüsünün orada zarar olasılığınız diye bir yer yazacaksınız, büyükçe, görünür şekilde, en solda olacak, işlem yapma menüsünün yanında olacak, zarar olasılığınızın orada kayıp kazanç oranlarını açıklatıyoruz. Gene olağanüstü piyasa koşullarının oluşması hâlinde bunlara ilişkin açıklamalar, hangi kuruluş yer sağlayıcı, yurt dışında kiminle çalışıyorsunuz, ona ilişkin bilgiler, arada bir ilişki varsa onu da açıklamak zorundalar ve verilen emirler. Az önce ifade ettiğim gibi, gelen emirler, fiyat çok fazla değiştiği için yatırımcıya emir veriyor ve bazı durumlarda bu fiyat değişti, yeni emri yenileyin diyor. Bu reddedilebilir oranı çok tercih edilen bir durum değil, onların oranlarını açıklatalım ki daha az emir reddeden kurumla çalışabilsin yatırımcılar. Ayrıca her kurumun faaliyetlerini, fiyatlarını birliğe raporlattırıyoruz, ileride inşallah bir veri setimiz olacak. Orada hangi kurum çok sapma gösteriyor, -dedik ya bir döviz büfesi gibi, karşı taraf fiyatı dilediği gibi açıklayabiliyor, dünyada tek bir fiyat yok- kötü fiyat açıklayan kurumlar orada görünebilsin diye bir veri yöntemini seçtik. Müşteri şikâyetçi sayısı ve bunun toplam yatırımcı sayısına oranına da yer verme zorunluluğu getirdik.

Şimdi, hak arama yollarıyla ilgili sorulmuştu. Kurumumuza iletilen şikâyet dilekçeleri Bilgi Edinme Kanunu veya Dilekçe Kanunu kapsamında geliyor. Bilgi Edinme Kanunu kapsamında gelenler de gene aracı kurumlarla ilgili aykırılıkları iddia etmiş oluyor. Bunlar, aracı kurumlardan bilgi belge isteniyor gerekirse belgeler inceleniyor, yerinde de inceleme yapılabilir. Değerlendirme sürecinde incelenen bilgi ve belgeler raporda var. Ses kaydı, lock kayıtları, platform incelemesi yapılabilir. Dolayısıyla burada mevzuat hükümleri çerçevesinde biz bunları değerlendirip aracı kurum hakkında idari para cezası veriyoruz. Peki, bizim tazmin kararı verme yetkimiz var mı? Bu yok tabii ki, zaten düzenleyici otoriteler tazmin kararı vermiyor. Yatırımcılar bizden aldıkları aracı kurumun mevzuata aykırılıklarıyla ilgili olarak zararlarını tazmin edebilmek için adli yargıya başvuruyorlar. Adli yargı bir nevi bizim raporumuzu bilirkişi olarak kullanıyor veya yeni bilirkişi atıyor. Orada yatırımcı zararının büyüklüğüne göre bir tazmin tutarı adli yargı kararlaştırabiliyor. Bizim tazmin yetkimiz yok, BDDK'nın da tazmin yetkisi yok ama tabii, burada en azından bazı konularda çözüm sağlayabilmek için BDDK'nın tüketici hakem heyetine yapılan bir atfı vardı Bankalar Birliği tarafından yürütülen, o müesseseyi ülkemizde de hayata geçirmek için çalıştık ve müşteriye terkin uygulamasına 1 Ağustos itibarıyla başladık yani şikâyetler artık birlik nezdindeki 3 kişilik bir hakem heyeti tarafından değerlendiriliyor. Orada farkı ne bize göre? Bankalar Birliği uygulamasında olduğu gibi en azından 3.480 TL'lik bir sınır var, o sınıra kadar aracı kurumlar eğer tazmin talebi verilirse buna uymak zorundalar. Doğrudan yatırımcı şeye de gidebilir, büyük tutarlı davalarda öyle oluyor zaten, mahkemeler bu sefer bizden inceleme talep ediyorlar veya bilirkişiler vasıtasıyla bu işi yapıyor, buraya da gidebilirler.

Hakem heyeti uygulamasına tekrar daha sonra döneceğim. Peki, yatırımcıları korumaya yönelik neler var yani düzenlemelerde bu işlemlerde, bu işlemlerin yapısından yatırımcıları korumaya yönelik olarak? Yatırılan teminat tutarı üzerinde bir kayba neden olacak şekilde işlem yapılamaz. Bu ne demek? Az önceki örneklerde bin dolar yatırdınız pozisyon açtınız, o bin dolarla 100 bin dolar aldınız, çok düştü, aslında sizin varlığınız -2.000, -3.000 oldu, o aracı kurumun üstünde kalıyor, onu sizden talep edemiyor, bu çok önemli bir düzenleme, dünyada da bir iki örnek belki varsa ihtiyaten söylüyorum, o yok.

Müşteri teminatları Takasbankta tutuluyor, dünyada serbest bir aracı kuruma para yatırdığınızda o teminatı istediği bankada tutabiliyor, bir de o bankanın riskini almış oluyorsunuz ve merkezi şekilde takip edemiyorsunuz ama biz bunu Takas ve Saklama Bankasına yatırttırıyoruz, o da zaten Borsanın iştiraki, Borsamız da Hazine Müsteşarlığının, dolayısıyla kamu kurumu niteliğinde diyebiliriz Takasbankta duruyor. Kaldıraç oranının sınırı 1'e 100. Bu, bazı ülkelerde bizden yüksek, bazı ülkelerde düşük, 1'e 100 getirdik. Az önce de ifade ettim, bu oranları da farklılaştırdık. Tüm işlemlerin anlık olarak kaydedilmesi zorunlu ilerideki incelemeler için. Aracı kurumlar getiri taahhüdünde bulunamıyorlar, kârda zararda olan hesapları açıklattırıyoruz. Yeni düzenlemelerle kaldıraçları sınırlandırdık. Küçük yatırımcı 20 bin liranın altındaysa daha düşük kaldıraç uygulatıyoruz. Demo, az önce de bundan bahsettim, yatırım danışmanlığı hizmeti verilemiyor. Emir iptalini yasakladık. Az önce hep bahsettim bundan da. Yurt dışındaki iş kurmaya yetiyorsa ve iştirak ilişkisi varsa onu da açıklamak zorunda aracı kurumlar.

Kayıtları saklıyoruz. Promosyon kampanyalarını yasakladık.

Peki, rakamlarla ilgili olarak, 2016 yılı içerisinde aracı kurumlara mevzuata muhtelif aykırılıklardan 61 ayrı savunma talebi gönderildi. 16 aracı kurum hakkında 41 adet idari para cezası tesis edildi. Bu cezaların 15 adedi FOREX'in reklamlarıyla ilgili. Diğerlerinin de büyük bölümü FOREX'le ilgili. 37 savunma talebimiz hâlen inceleme aşamasında. Bu 37 savunma talebinin de 18'i gene reklamlarla ilgili, reklam ve promosyonlarla ilgili. Bu, hakem heyeti öncesi düzenleme, ilk komisyon toplantısında arz ettiğimiz rakamlar, yatırımcı sayısı şikâyetleri ama tabii, bunların hepsi FOREX değil, hani bir kısmı da bilgi edinme, istatistik bu şekilde olduğu için böyle vermek durumunda kaldık. Rakamlar böyleydi. Şimdi, hakem heyeti dönemi sonrasında...

Pardon, az önceki son 100 FOREX şikâyetini incelemiştik konular neler peki FOREX'te diye. Bu "stop-out". "Stop-out" dediğimiz şu: Az önce ifade ettiğim, parayı yatırıyorsunuz, döviz kurundaki değişim dolayısıyla bakıyorsunuz hesabınızda hiçbir şey kalmamış yani sıfırlanmış. Şikâyetlerin büyük bölümü, yatırımcılar "Nasıl böyle bir şey olabilir?" diyor çünkü döviz kuru yüzde 50'den fazla değişti, hani sizin yatırdığınız teminat şey oldu.

Sisteme erişememe problemleriyle ilgili var. "Sisteme erişememe" deyince de şuna dikkat etmek lazım tabii; bu işler çift yönlü. Çoğu durumda inceleniyor. Aynı saat ve tarihte aracı kurum sisteme, diğer yatırımcılara erişmiş ama şikâyetçi yatırımcıya erişememiş. Bu ne demek? Çünkü onun da bir İnternet sistemi var, bir operatörü var. Oradan da olabiliyor.

"Emir verdim, istediğim fiyattan gerçekleşmedi." "İşlemlerim iptal edildi." bunu yasakladık. İzinsiz sermaye piyasası faaliyeti: İzinsiz, Türkiye'ye yöneltilen ve kapattığımız kurumlar var, mesela öyle bir şikâyet gelmiş ve diğer şikâyetler.

Hakem heyeti düzenlemesi sonrasında, burada rakamlar şey. Şimdi, ağustos ayından bugüne kadar birliğe iletilmiş olan FOREX şikâyeti sayısı, rakama baktığımızda 129 şikâyet. 89 adedi kurulumuza geldi, 40'ı doğrudan birliğe yapıldı. Bunları topladığımızda beş aylık süreçte 129 adet şikâyet dilekçesi var birliğe giden. Bunu şu şekilde yorumladığımız zaman, az önce toplam yatırımcı sayısını, aktif yatırımcı sayısını verdiğimde 129 şikâyet, o şikâyet oranının yüzde 1'in altında olduğu görülüyor. Bunların 6'sında müşteri ile aracı kurum arasında uzlaşma sağlandı. Bu çok olumlu bir şey. Tabii, kamu kurumu olarak bizim araya girip uzlaşma sağlama imkânımız yoktu ama bu birlik olduğu için, tabii, sektörün kendi kurumu, müşterilerle bir araya getirip... Bu, müşteri memnuniyeti açısından çok önemli. Burada, mesela, kanunda tazmin tutarı 3.400 lira, Tüketici Hakem Heyetleri Yönetmeliği'nden geliyor. Tazmin tutarı daha yüksek belirlenebilir mesela, öyle bir şey var aklımızda.

Benim arz edeceklerim bu kadar. Dinlediğiniz ve anlayışınız için teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederiz, sağ olun. Bayağı kapsamlı bir sunum oldu. Teşekkür ediyoruz. Ağzınıza, yüreğinize sağlık.

Soru sormak isteyen, görüş belirtmek isteyen, katkıda bulunmak isteyen arkadaşımız var mı?

Önce bir kendimizi tanıtalım, ondan sonra size söz hakkı verelim.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Buyurun.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ ZEYNEP AKKAŞ ÇAĞLAR – İdari para cezalarıyla ilgili bir hususu merak ettim de, belki de benim hatamdır, kusura bakmayın, tam göremedim, idari para cezaları yapılan işlem üzerinden mi cezalandırılıyor yoksa belli bir meblağ aralığı mı var? Çünkü belli bir meblağ aralığı olduğunda yapılan işlem, mesela, çok daha fazla kâr getirecekse, bizim başımıza geldiği için, onu umursamadan yapıp parasını da idari para cezasını, neyse öderim, yoluma bakarım tarzı bir yaklaşım geliştirebilirler mi? Onu soracaktım.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – İdari para cezaları kanunda -yeniden değerlendirme oranları artıyor- 20 bin lira ile 300 bin lira arasında değişiyor. Her bir aykırılık için ayrı ayrı olayın mahiyetine ve büyüklüğüne göre ceza kesilebiliyor. Bu idari para cezaları şu açıdan caydırıcı oluyor esas itibarıyla: Verilen cezalar bültende ilan ediliyor dolayısıyla aracı kurumlar çok fazla büyüklükte değil de bültende yer almamakla... Çünkü bir tane yatırımcıyı yanlış yönlendirdiğiyle ilgili bir şey çıktığında bültende, bunun repütasyonu bakımından bir sinyal oluyor. Onun etkisi çok önemli sektörde ama menfaat tutarı ile sağlanan menfaatin 2 katını... Dolayısıyla menfaat tutarıyla da bağı var ama genelde verilen idari para cezalarında yani doğrudan bir menfaatle ilişkilendirilip oradaki menfaat tutarının tespiti genelde çok olmuyor, daha ziyade alt ve üst sınırları içerisinde ceza veriliyor, repütasyon etkisi daha caydırıcı.

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ ZEYNEP AKKAŞ ÇAĞLAR –Teşekkürler, sağ olun.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, bu finansal piyasalarda türev araçlarla ilgili Merkez Bankasından ve SPK'dan “Finansal piyasa araçları nedir, türev araçlar nedir, bunların işlem hacmi ne kadardır?”, böyle bir bilgi isteyeceğiz, rapor isteyeceğiz. Borsa İstanbul'dan da böyle bir çalışma isteyeceğiz. Yine, kaldıraçlı alım satım işlemleri, gelişimi ve güncel verilerle ilgili SPK'dan, Birlikten onu yazılı isteriz.

YASAMA UZMANI – Birlikte sizin bağınız nedir acaba, SPK'nın?

BAŞKAN - Birlikte bağınız nedir SPK'nın?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Kanuna göre yani Sermaye Piyasası Kanunu içerisinde düzenleniyor Türkiye Sermaye Piyasaları Birliği. Birlik kamu tüzel kişiliğini haiz, bizden bağımsız bir kurum ancak Birliğin yaptığı faaliyetler kurulumuz gözetim ve denetimine tabi. Bizden bağımsız bir kurum, sektör örgütü, aynen Bankalar Birliği gibi.

BAŞKAN - Oradan da isteyeceğiz o zaman.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Mükerrer olur yani...

BAŞKAN - Tamam. Yani belki farklı olabilir.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Tabii, doğrudur, haklısınız.

BAŞKAN - Olacaksa gerek yok ama...

YASAMA UZMANI – Birliği ayrıca buraya çağırdık ama gelen kimse olmadı.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Belki hava muhalefetinden dolayı gelememiş olabilirler.

BAŞKAN - O zaman bu konuda da SPK’dan ayrıntılı bir çalışma yapılmasını ve 2011’den günümüze verilerin toplanmasını isteyeceğiz değerli arkadaşlar.

YASAMA UZMANI – Var mı acaba elinizde 2011’den günümüze?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Şimdi yanımızda yok ama sonuçta veriler... Mesela, işlem hacimleri Takasbanktan alabiliyoruz veya teminat tutarları gibi verileri alabiliyoruz. Tabii, 2013’ten sonra bankalar tarafından yapılan türev araçlar da Sermaye Piyasası Kanunu kapsamına girdi, türev araçların raporlanmasıyla ilgili olarak BDDK ve SPK hani birtakım veriler çıkışabilir, onu biz gideririz kurumlar arasında.

YASAMA UZMANI – BDDK’yla siz bilgi alışverişi yapabilirsiniz.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Tabii.

YASAMA UZMANI – Borsa İstanbul’un bu noktada bize katkısı olur mu?

BORSA İSTANBUL A.Ş. TEMSİLCİSİ HARUN ÖZAY - İşlem hacimleri varsa... Tabii, tabii, bizim işlem hacimlerimiz var, 2011’den sonrakileri, hepsini veririz.

YASAMA UZMANI – Tamam.

BAŞKAN – FOREX işlemlerinin genel işleyişi; Birlikten, SPK’dan FOREX piyasasından yatırımcı, aracı ve diğerlerinin işlem süreçleri ile yaşanan sorunlar. Bunları on beş gün içinde isteyeceğiz ve ayrıntılı olmasını istirham ediyoruz fakat tekrara girmeden ayrıntılı raporları on beş gün içerisinde alabilirsek çok iyi olur çünkü biraz geciktik biz, bunu tamamlamamız gerekiyor.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Burada yatırımcı varsayalım ki ben, FOREX piyasasına girmek istedim, iş akışı nasıl yürüyor? Bunu net olarak görebilmek istiyoruz bir tablonun içerisinde? Hangi aşamada ne tür sorunlarla karşılaşabiliyor? Hani, “stop out”tan falan bahsediyorsunuz. “Ben bu işlemleri yaptım. Şu işlemler sırasında, bu prosteşte şurada şurada sorunlarla karşılaşılıyor.” Bunlar şikâyet konu oluyor. Hani, çözümü üretebilir miyiz, bizim buradaki arayışımız da birazcık o. Bu çözümü ararken de diğer kurumların, varsayalım Borsa İstanbul’da kullanılan piyasa işleyişini bir anda durduruyor yanlış bilmiyorsam. Bu tip yetkileriniz falan var kullandığınız, bu tip yetkilerin kullanımı devreye girebilir mi? Kişi stop out yaşamaktan kurtulabilir mi?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Kurtulamaz.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Kurtulamaz, güzel.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Az önce ifade ettim yani dünyada biz hakikaten örnek alınıyoruz artık.

SPK DAİRE BAŞKAN YARDIMCISI ALİ GÖKHAN ASLAN – Yatırımcılar kendileri sistem üzerinden belli bir fiyat düzeyinde ya da belli bir zarar düzeyinde sabitleme imkânı kendileri koyabilirler. Stop out genellikle kurumun kendisinin belirlediği bir zarar kapatma yani belli bir teminatın altına düşmemesi yani tüm teminata kadar kaybetme imkânı verildiği için, onun altına düşmesine izin vermediği için, kurumlar kendileri zaten belli bir teminat düzeyine ulaştığında sistemi otomatik olarak kapatabilir, bu genellikle teminatın yüzde 20’si gibi bir düzeydir, 30’u da olabilir. Yatırımcı yüzde 70’te de bunu belirleyebilir. “Teminatım yüzde 70’e düştüğü zaman stopla pozisyonumu.” diyebilir. Dolayısıyla yatırımcının böyle bir imkânı var sistem üzerinden.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Yani şöyle ifade edeyim ben bir de: Şimdi, 1.000 lira yatırıyorsunuz, dövizde yanlış pozisyon aldınız, teminatınız erimeye başlıyor. Siz, yükseleceğini düşünerek pozisyon aldınız, 980, 800... Teminatınız, anlık bu,

saniyelik güncelleniyor. Güncelleniyor, güncelleniyor; yatırımcı “200 lirada durdur beni.” diyor, öyle bir emir vermiş oraya. 200 lirada sistem, tamam... Ama stopout şikâyetlerinin mesela temel konusu nedir? “Beni “stop out”lamadı yani 200 lirada kaldı.” Neden? Fiyat atlıyor yani aracı kurumda da öyle bir fiyat yok. Dünyada fiyat o kadar çok değişiyor ki. Yani orada yapacak bir şey yok. Ve bu şeyde var...

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Yani yatırımcı örneğin stop loss talimatı...

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Koysa da çalışmayabilir, bu işin doğası yani. Ve uyarılıyor yani.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Bu işi doğal görüyoruz. Böyle bir emir vermiş olabilir, 200’ün altına düşerse çıkacağım ama aracı kuruluş çıkarmıyor ve tümünü...

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Tabii. Çünkü neden? Döviz fiyatı 3 liradan başlar bugün, Amerika ile Rusya arasındaki gerginlik biraz artar 2,98 olur, 2,97.50 olur, 2,94 olur, bir sonraki tik 2,94 olduğu zaman nasıl stop loss çalışsın? Çalışamaz.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – İngiliz poundu 1,27’den 1,22’ye geldi yani o sadece çok kısa bir sürede geldi ve de. Orada o çalışmaz.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Ha, bunun için ne yapacak yatırımcı? 1’e 100’le yapmayacak yani günlük yüzde 1’lik, yüzde 2’lik fiyat değişimi çok yaygın. Yüzde 1’le yani 1 koyayım 100 liralık işlem yapayım dersiniz stop out da olursunuz, “stop loss”larınız da çalışmaz. Aza tamah edip 1’e 20’yle, 1’e 50’yle çalışmanız lazım, bunun çözümü o.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Bir de bu proste profesyonel ve genel müşteri yani genel yatırımcı arasında işleyiş farkı var mı?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Profesyonel yatırımcısı birçok koruma imkânından faydalanamıyor; o dur.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Peki, biz yatırımcıları profesyonelleşmeye itme konusunda...

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Profesyonel yatırımcı yurt dışı örneklerinden alınmıştır. 1 milyon TL’nin üzerinde varlığı olacak, bu piyasalarda üç yıldan fazla işlem yapıyor olacak veya türev araçlar lisansı olacak. “Profesyonelleşmek” demek, bu demek. Onlar, zaten yüzde 50 bakın oranlar. Yani profesyonelleşmek şöyle olmuyor hani.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Hani yurt dışında daha çok yatırım danışmanlığı olarak insanların bu tip piyasalarda işlem yaptığından bahsediliyor.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Yok, FOREX’te yatırım danışmanlığı olmaz.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Hayır, yasak olduğunu anlıyorum da, o zaman bizim kayıtları azaltabilmemiz için profesyonelleşmiş yatırımcıya ihtiyacımız var burada daha çok, doğru mudur?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Burada en uç çözüm şudur: “Türev araçlar lisansı olmayan kimse burada işlem yapamaz.” dersiniz aşağı yukarı herkes profesyonel hâle gelir. Ha, o zaman ne olur?

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Bu lisansın şartları ne peki? Lisansın şartları çok mu ağır.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Lisansın şartı şu: Sınavları geçeceksiniz. Yani bileceksiniz ki lisans alacaksınız.

BORSA İSTANBUL AŞ TEMSİLCİSİ HARUN ÖZAY – Ekleme yapabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

BORSA İSTANBUL AŞ TEMSİLCİSİ HARUN ÖZAY – Aslında hani kayıpları azaltma diye bir şey mümkün olmaz çünkü bu piyasalar etkin piyasalar. Yani fiyatın düşmesi veya yükselmesi aynı olasılık diye düşünün, yüzde 50 ihtimal ama orada bir alım satım fiyatı var. Siz her alım satımda o fiyatın bedelini ödüyorsunuz esasında. O farkı, aracı kuruma ya da işte, diğer giderlere ödüyorsunuz. Sürekli işlem yaptığınız zaman kaybetme olasılığı yüzde 100 yani öyle söylemek lazım.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Bir ekleme yapabilir miyim müsaadenizle?

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Raporda örneğin –Dilekçi’nin analizlerini yapmışsınız da- o kısmı da incelediğinizde, kişi, zarar pozisyonunu aldığı zaman çıkmıyor yani bir ümit koruyor, diyor ki: Belki yükselecek, ben zarar durumumu koruyayım. Hani, burada profesyonellik acaba zararda beklemeyi mi gerektirir, yani bu kumara devam etmeyi mi gerektirir?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Strateji değişir o, profesyonel... Yani biz iyi ifade... Sağ olun, teşekkür ederim şeyiniz için... Raporda şeye de yer verdik: Temel şikâyetçi olan yatırımcı 1.800 civarı işlem yapmış, işlemlerinin yüzde 80’i kârlı. Yüzde 20’sinden çok büyük para kaybetmiş. Yani dolayısıyla “Bu piyasada kim kazanıyor?” dendiğinde şikâyetçi birçok yatırımcı aslında profesyonele yakın yani ama işin doğası Haluk Bey’in de dediği gibi yani, burada euro-dolar üzerinde siz zar atıyorsunuz ve kayıp kazanç oranı bakımından bakıldığında da oran yatırımcı lehine artık yüzde 37,5’a, yüzde 40’a geldi. Zaten, yüzde 60’tır bunun doğası. Yüzde 50-yüzde 50 olursa aracı kurum batır. Düşünsenize, 50 lira o kazanıyor, 50 lira o kaybediyor. Operasyonel giderler, reklam, personel maaşı, en az yüzde 60 aracı kurum kazanacak, yüzde 40 müşteri kazanacak. Biz yaptığımız düzenlemelerle doğal orana getirdik zaten.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Burada yalnız şöyle bir şey var: Hani, siz diyorsunuz ki: “Türkiye’deki işlem yapanların, yaptığı işlemlere baktığımızda genelde dolar Euro paritesi üzerine oynuyorlar.”

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Maalesef.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Dolayısıyla küresel bir bilgiyle işlem yapıyorlar bu insanlar. Şimdi, ben bu şartlar altında Türkiye özelinde bir risk üstlendiğini görmüyorum insanların. Küresel bir riski üstleniyorlar. Hani burada da daha profesyonel yaklaşabileceklerini umuyorum ben bu insanların. Daha küresel bilgilerden istifade ettiklerini kabul etmek gerekir diye düşünüyorum. E, dolayısıyla, şimdi, zarar pozisyonunu aldığı anda eğer kişi orada kalmaya hâlâ devam ediyorsa bunun bir profesyonellik taşıdığını düşünmek de zor.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Haklısınız.

BAŞKAN – Şimdi, değerli arkadaşlar, işlem hacmi ve kaldıraç oranlarıyla kazanç olasılığı yine Birlikten veya SPK’dan 2011’den günümüze istatistik ve değerlendirmeleri istiyoruz.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Burada hani siz müşteri bazlı bir değerlendirmeye girmişsiniz ya, işte, gruplamışsınız, bunların örneğin bizim, seyrini grafiklerle izleme imkânımız olur mu 2011’den günümüze?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Şimdi, bu verilerin merkezileştirilmesi ve tutulması 2013 gibi, daha önce böyle bir merkezi veri yoktu.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Sizin bize raporunuzda verdiğiniz son altı ay, görebildiğimiz kadarıyla. Biz bunu elimizden geldiğince genişletip daha vizyoner olmak istiyoruz.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Efendim, mümkün olduğunca elimizdeki en eski veriye kadar biz gideceğiz. Sizi de onunla bilgilendiririz. 2014 ise 2014, 2013 ise 2013. Çünkü verilerin de doğru olmasını istiyoruz. Garanti, emin olduğumuz verilerde ne kadar eskiye gidebiliyorsak o kadar gideceğiz efendim. Bunu grafiklerle bize daha görsel hâle getirebilirseniz çok güzel olur.

BAŞKAN – İş sizde.

Buyurun efendim.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM– Yanlış anlamadıysam bizim Merkez Bankasından da türev araçlarla ilgili işlem hacmini isteyeceğinizden bahsettiniz. Merkez Bankasında türev araçlarla ilgili, bu aracı kurumlarla ilgili herhangi bir işlem yapılmıyor. Ama bu tür işlem hacimlerinin takibi bizim açımızdan da çok önemli. Yüksek montanlı işlemler gerçekleşiyorsa bu döviz piyasalarında harekete neden olabilir. Dolayısıyla bunların yakından takibi bizim için de çok önemli ve hani raporların bize gelmesi de önemli.

BAŞKAN – Tamam, biz size vereceğiz.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Burada Merkez Bankası Türkiye’de para politikasını yöneten bir kuruluş olarak tanımlanıyor. Temel fonksiyonlarından birisi de bu. Burada da gördüğünüz üzere sürekli para dönüyor. Yani sizin örneğin bu piyasada hiç yeriniz var mı?

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM– Yok.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Hiç FOREX işlemine girmiyorsunuz.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Hayır. Yani Merkez Bankasının öyle bir zaten işlevi yok, sadece bankalarla muhatap olabiliyor.

BAŞKAN – Ama takibini yaparız.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Tabii, bankaların işlem hacimlerini takip ediyoruz. Daha doğrusu BDDK zaten gönderiyor. Bunların içinde bu türevler de geliyor bize ama gecikmeli geliyor aslında, yani iki gün gecikmeli geliyor bankalardan gelen işlemler. Ama aracı kurumların işlem hacimlerini almıyoruz.

YASAMA UZMANI AKİF CELAL KOCAOĞLU – Biz, Türkiye’deki bu finansal piyasalarda dönen işlemler içerisinde türev araçların yeri ve sizin biraz da bu alana bakış açınızı da merak ediyoruz. Yani ne tür etkileri var, büyük bir para dönüyor burada.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Mutlaka etkileri vardır ve onları biz hakikaten takip etmek istiyoruz yani bu tür finansal hareketler bizim için önemli, döviz kurunda anlık oynamalar yapabilir. Dolayısıyla, bunların takibi bizim için önemli. İsteriz bu verilerin bize de gelmesini.

YASAMA UZMANI – Bu verilerin analizini isteyebilir miyiz sizden geçmişe dönük olarak?

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Bizde yok yalnız o veriler.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Bir hususu arz edebilir miyim hani Başkan Yardımcım da uyardı.

Şimdi, ekonomiye etki eden bu bankaların kendi aralarında yaptığı türev işlemler, swap sözleşmeleri, faiz swapı... Mesela, az önce verdiğim rakamlar, belki bankanın, iki bankanın kendi arasında yaptığı bir swap sözleşmesidir. O husus ile bu FOREX piyasası çok farklı, bu FOREX piyasası bireysel yatırımcıların olduğu, toplam 300 milyon dolar yatırılmış tam anlamıyla küçük bir piyasa. Merkez Bankası bu piyasayla bence...

BAŞKAN – Burada sizin açımızdan şu olabilir yani...

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Ayrı bir çalışma sizin talep ettiğiniz, ayrı bir komisyonun çalışması olabilir.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Vaktizamanında FİK toplantısında Erdem Hocayla biz bunu tartışmıştık. Onun söylediği, bu vatandaşın kafasında çok fazla bir yabancı para algısı, algısı oluşturuyor, hani işlem mahiyetinde değil. Çünkü, Ali İhsan Bey'in de söylediği gibi, burada neticede müşterinin, bireysel müşterinin yurt dışında oluşmuş euro/dolar paritesi üzerine aracı kurum tarafından konulmuş bir pip üzerinden işte alım satım yapması ve bunun hiçbir şekilde fiziki bir sonucunun olmaması... Burada oluşmuş bir fiyat zaten bir kurum tarafından veri olarak da kabul edilmiyor. Sadece şunlar var: Arada bazı özel profesyonel müşterilerin olduğu şeyler var. Mesela nedir? Kapalıçarşı piyasasına yönelik aracı kurumlar olabilir. Aracı kurumlar orada, Kapalıçarşı piyasasındaki altıncıların, iş yapanların doğrudan fiyatlarını yani üzerlerindeki riski hedge etmelerine yönelik onlarla işlem yapıyorlar. Ama, Ali İhsan Bey'in dediği gibi, hani bankalar arası piyasada oradaki oluşmuş bir TL/dolar paritesi üzerine etkisi olabilecek bir işlem değil ama -işte eski Merkez Bankası Başkanımız da belirtmişti- vatandaşın kafasında çok fazla şey algısı oluşturuyor bu şeyler. Bizim de dikkatimizi çekti, o şekilde bir konuşmamız geçmişti kendisiyle.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Bankalar FOREX işlemi yapamıyor zaten bireysel yatırımcılarıyla. Hani, türev ürünler ayrı bir dünya, bu FOREX ayrı bir şey. Ben onu ifade etmek istiyorum.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Bireysel yatırımcının burada almış olduğu pozisyonun bir parite üzerine etkisi, ben açıkça söyleyeyim, tahminen sıfırdır diyebilirim ben.

BAŞKAN – Başkanım, biraz hızlanmamız gerekecek, yirmi dakikaya bitirmemiz lazım, cuma namazına gideceğiz. Öğleden sonraya kalırsa biz size yemek ikram ederiz ama dörde kadar devam edebiliriz o zaman. Bugün de son mesai günü, herkes yola gidecek, kış şartları malum.

FOREX işlemlerinde hesap ve kayıt sisteminin standartlarıyla ilgili de yine SPK, TÜRMOB ve Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığından bilgi isteyeceğiz.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TEMSİLCİSİ AYSUN ÖZDAMAR ULUÇAY – Kayıt işlemleriyle ilgili mi?

BAŞKAN – Evet, hesap ve kayıt sisteminin standartlarıyla ilgili.

Ekleyeceğin bir şey var mı?

YASAMA UZMANI – Biz buradaki durumun tespit edilip özellikle aracı kurumların bu işlemleri muhasebeleştirme yöntemleri nasıl işliyor? Bankacılık sisteminde veya finansal faaliyet gösteren kurumlarla karşılaştırma yapılabilirse eğer... Burada yarın için biz bir suç oluşup oluşmadığını tespit edebilme noktasında muhasebeleştirme işlemlerinin doğru ve yerinde olup olmadığını...

BAŞKAN – Aracılık işlemleri ve aracı kuruluşlarla ilgili SPK, Birlik, aracılık işlemlerinin türleri, aracı kuruluşların sayıları, açılış kapanış tarihleri ve diğer ayrıntılar konusu, aracı kuruluşların gelir türleri ve muhasebeleştirilmesi konusunda SPK, TÜRMOB, Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı, FOREX işlemlerinin iş gücü piyasasındaki yeri ve istihdam konusu... Bununla ilgili...

YASAMA UZMANI – SPK bize bir bilgi verdi.

BAŞKAN – Raporda biraz var o. Daha bir ayrıntı olabilir mi onunla ilgili? Ekleyeceğimiz bir şey olursa da yeni gelecek raporda olabilir.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Tamam.

BAŞKAN – Yine, FOREX işlemlerinin finansal piyasalara etkisi ve nedenleri... Ondan da biraz aslında ayrıntılı bir şekilde bahsedilmiş durumda. İlave edilecek bir şeyler olabilir mi yine raporumuzda? Hazinesen kim vardı arkadaşlar? Sizin bu konuda yapabileceğiniz bir çalışma olabilir mi? Bir raporunuz olabilir mi?

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI TEMSİLCİSİ ZEYNEP AKKAŞ ÇAĞLAR – Bizde bununla ilgili hiçbir birimimizde kayıt tutulmuyor.

BAŞKAN – Sizde de yok. Etkisi ve nedenleri konusuyla ilgili de bir çalışma yapılamayabilir.

Bunları da Merkez Bankası... Siz yine olumsuz yanıt vereceksiniz.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Veriler yok bizde.

BAŞKAN – Yok, değil mi? Etkisi ve nedenleri konusu da sizi çok, direkt ilgilendiren bir konu değil.

YASAMA UZMANI – Başkanım, etkisi bence ilgilendiriyor Merkez Bankasını da. Yani, Merkez Bankası bence SPK’yla bir kısım verileri alıp bize bir analiz sunarsa güzel olur.

BAŞKAN – Biz, sizi bu işin içine katmaya çalışıyoruz. Sonra, biz, size yine bilgi ve verileri vereceğiz.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Bizde veri olmadığı için... Yani, onları incelemek apayrı bir konu tabii. Beyefendi de olmayacağını, etkisinin olmayacağını söyledi yani kur açısından biz önemsiyoruz. İşlemlerin 300 milyonluk bir teminatla yapıldığını, hani bunun piyasada çok fazla etkisinin olmadığı yani yüksek montanlı işlemlerde etkisinin olmadığını söyledi. Dolayısıyla, hani bu etkileri konusunda...

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Merkez Bankası belki bunu teyit edebilir hani biz öyle söylüyoruz da... Siz toplam büyüklüğü görüyorsunuz, biz sadece FOREX’i görüyoruz. Belki dersiniz ki belki yanılıyoruzdur yani...

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – Şöyle: FOREX’in büyüklüğünü biz göremiyoruz açıkçası.

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Biz size iletelim onu, siz, o zaman genel bir para politikası bakımından... Uygun görürse...

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Çok basit matematik yaparsak... 15 milyarın yüzde 1’ini alsak 150 milyon dolar, yüzde 45’i euro/dolar paritesinde... Hani, 60 milyon dolarlık bir işlem hacmi...

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Ama, Merkez Bankamız bunu şey yaparsa...

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Tamam, teyit ederiz biz.

YASAMA UZMANI – Burada peki hedge işlemlerinin etkisi yok mu? Yani, varsayalım ki buradaki aracı kuruluş Amerika’daki bir kuruluşla çalışıyor. Buradaki kayıp kazancın bizim ülkemizdeki parada bir şeyi yok mu?

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Buradaki paritenin bir ekonomik veri olarak alıp kullanılması önemli neticede yani burada oluşan parite üzerinden reel sektör kuruluşlarından birisinin gidip bir işlem yapıyor olması önemli. Öyle değil mi? Yani, Sayın Merkez Bankası da herhâlde öyle düşünüyordur.

MERKEZ BANKASI UZMANI FEYZA ERNAM – TL bacağıının olması lazım.

SPK BAŞKAN YARDIMCISI BORA ORUÇ – Yani, burada gidip de bizim ATIG Menkul Değerlerde oluşmuş fiyat üzerinden, buradaki arz-talebin kesişmesi sonucu oluşan fiyat üzerinden hangi ekonomi ajanı gidip de bir karar alıp hareket edecektir? Açıkçası, bunun bir değerlendirmesini çok basit yapalım, olmadı Merkez Bankamızdan da katkı alalım ve bunun değerlendirmesini de raporda arz edelim efendim.

YASAMA UZMANI – Bir de şunu sorsak: Varsayalım ki FOREX piyasasındaki işlem hacmi daha da ileri gitti ve yukarıya doğru ilerledi. Bu durumda bizim buradaki müşterimizin vermiş olduğu parayı aracı kuruluş yurt dışındaki firmalarla yayılım üzerinden -“spread” diyorsunuz- yayılımı ekleyip yurt dışına gönderdiğinde oradan gelen kârlar... Yani, bunların bizim iç piyasamıza hiçbir şeyi yok mu?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Bu, aracı kurum kâr ve zararlarını etkiler. Biz aracı kurumların yurt dışına tuttıkları teminat tutarlarına da hâkimiz. Kabaca, mesela 500 bin dolar teminat yatırarak orada ne kadar, işte 5-6 milyon dolarında bir pozisyon alınabiliyor yani aracı kurumların ettiği zararlar tabii yurt dışında kâr olmuş oluyor ama hani sektörün toplam rakamına baktığınızda bizim aracı kurumlar zarar ettiğinde, yurt dışındaki likidite sağlayıcı kâr etmiş oluyor. Bu tutar çok büyürse ekonomi üzerinde etkisi olur mu? Olur ama çok büyümesi lazım.

YASAMA UZMANI – Peki, burada siz bu spread miktarlarını tutuyor musunuz?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Spread serbestçe belirleniyor OTC piyasalarda, mesela döviz büfelerinde de öyledir; döviz büfelerinde işte Hazine'den izin alınıyor. Hazine Müsteşarlığının “Döviz alım satımı arasındaki fark şu kadar olabilir.” gibi bir düzenlemesi bulunmuyor.

YASAMA UZMANI – Bunların kaydı tutuluyor mu?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Birlike artık raporlattırıyoruz.

YASAMA UZMANI – Bunu yayınlıyor musunuz peki,?

SPK ARACILIK FAALİYETLERİ DAİRESİ BAŞKANI ALİ İHSAN GÜNGÖR – Birliğin bunun alt yapısını oluşturması filan biraz zaman alacak, bu yeni bir uygulama, benzeri de pek yok yani, fazla bir yük de getiriyor. Burada amacımız, bunu yayınlamaktaki amacımız yatırımcıya daha spreadli olan kurumlara gitme konusunda imkân tanımak, yoksa hani başka özel bir amacı yok.

BAŞKAN – Şimdi, FOREX piyasasında finansal kuruluşların yeri ve önerileri, FOREX piyasasında bireysel ve kurumsal yatırımcılar, yine yatırımcıların eğitimi, bilgilendirilmesi, yatırımcılarının kayıp ve kazanç oranıyla nedenleri, yatırımcılar için güvensizlik ortamının ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmalar konusunda Gümrük ve Ticaret Bakanlığının bu konudaki önerilerini isteyeceğiz Bakanlığımızdan. FOREX piyasasında yanıltıcı ve yanlış bilgilerin önlenmesi, reklamların mevzuata uygunluğu ve denetimi, aracı kuruluşların bilgilendirilme faaliyetleri, yine Gümrük ve Ticaret Bakanlığından bu konuda yapabilecekleri hususlar konusunda önerilerini isteyeceğiz. Yatırımcının hak arama yolları ve yöntemleri -biraz önce bahsedildi- idari başvuru yolları, Gümrük ve Ticaret Bakanlığından ilgili mevzuat ve değişikliklerle ilgili yapılabilecekler; adli başvuru yolları, Adalet Bakanlığından ilgili mevzuat ve yapılabilecekler konusunda da bir çalışma yapmalarını, bir rapor hazırlamalarını, bize göndermelerini istiyoruz, istirahat ediyoruz. Dediğim gibi bunları on beş gün içinde yapabilirsek, kapsamlı bir rapor istiyoruz fakat ayrıntıya kaçmamak şartıyla bunu da inşallah biz nihayete erdirmek istiyoruz.

Ben toplantıyı kapatmadan önce söz almak isteyen, fikir beyan etmek isteyen, soru sormak isteyen var mı?

Buyurun.

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MUSTAFA UMUT ÖZGÜL – Sayın Başkan, ben kendi adıma ilk defa bu toplantıya katılıyorum. Bakanlığımızdan bazı hususların raporlanması isteniyor. FOREX piyasalarıyla ilgili Bakanlığımızda ilk önce Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğünden bazı verileri almanız lazım ama bildiğimiz kadarıyla bize FOREX piyasalarıyla ilgili gelen doğrudan öyle şikâyet

hususı yok, açıkçası Bakanlığımızda da bu tür veriler bulunmamakta. Sadece olsa olsa Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkındaki Kanun kapsamında belki şikâyet gelmiş olabilir, o şikâyetleri size belki sunabiliriz ama bildiğim kadarıyla ona ilişkin olarak da böyle bir veri bize ulaşmadı.

BAŞKAN – Veri olması şart değil, biz öneri istiyoruz ya da mevzuat anlamında yapılabilecek değişiklikler neler olabilir, nasıl bir tedbir alınabilir, Bakanlığımız neler yapabilir, bunları istiyoruz. Aynı şekilde Adalet Bakanlığından da istiyoruz. Biz de çok bilmiyoruz bu konuyu yani arkadaşlar bu konunun uzmanı ama ülkede bu konuda mağduriyet yaşayanlar var, bu da Dilekçe Komisyonuna geldi, bununla ilgili de alt komisyon oluşturuldu. Ne yapabiliriz, biz ona kafa yormaya çalışıyoruz.

Değerli arkadaşlara ben çok teşekkür ediyorum.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TİCARİ KAZANÇLAR VE MENKUL SERMAYE İRATLARI MÜDÜR VEKİLİ AYSUN ÖZDAMAR ULUÇAY – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TİCARİ KAZANÇLAR VE MENKUL SERMAYE İRATLARI MÜDÜR VEKİLİ AYSUN ÖZDAMAR ULUÇAY – Bitirmeden, Gelir İdaresi Başkanlığı olarak aslında bizim ilk katılımımız bu Komisyon gündemine. Vergilendirme de doğrudan gündemin bir başlığı değil gördüğümüz kadarıyla. Dolayısıyla, Sermaye Piyasası Kurulunun hazırladığı rapor bizde yok, hani Komisyonun gündemini oluşturan şikâyet konusunda da çok bilgi sahibi değiliz ama FOREX işlemlerinin vergilendirilmesi bizim Bakanlığımız nezdinde de bir gündem. Dolayısıyla, bu raporu biz de edinmek isteriz, bizdeki gündeme bir katkı sağlayabileceği noktasında...

YASAMA UZMANI – Davet mektubunun ekinde gelmiş olması lazım.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TİCARİ KAZANÇLAR VE MENKUL SERMAYE İRATLARI MÜDÜR VEKİLİ AYSUN ÖZDAMAR ULUÇAY – Yazı ekinde maalesef, hani belki bir teknik aksaklıktır.

YASAMA UZMANI – Şöyle bir durum var, onu açıklayalım: İki gün sonrasında toplantı olduğu için faks geçildi.

BAŞKAN – Göndeririz, bir daha göndeririz, gönderelim.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI TİCARİ KAZANÇLAR VE MENKUL SERMAYE İRATLARI MÜDÜR VEKİLİ AYSUN ÖZDAMAR ULUÇAY – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Şimdi, bu konuyu bir kez daha değerlendirdik. İnşallah bununla ilgili de bilgi, birikim, önerilerimizi burada ortaya koymaya çalıştık.

Ben teşekkür ediyorum.

Bugün son mesai günü dediğim gibi, yeni yılınızı da tebrik ediyorum. Yeni yıl inşallah sizlere, bütün vatanımıza, milletimize barış getirir, huzur getirir. İnşallah ülkemiz 2016'da yaşadığı üzüntülü günleri 2017'de yaşamaz.

Tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

Bir şey söyleyecektiniz galiba?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MUSTAFA UMUT ÖZGÜL – Çok özür dileyerek bu bahsettiğiniz hususlar tekrar yazılı olarak gelecek mi kurumumuza?

BAŞKAN – Yani, size de mi gelmedi hanımefendinin söylediği konu?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MUSTAFA UMUT ÖZGÜL – İstedığınız hususlar oldu yani hızlı bir şekilde not almaya çalıştık ama açıkçası tamamını da alamadık. Anladığım kadarıyla bu rapor üzerindeki Bakanlığımızın görüş ve önerilerini istiyorsunuz diye anlıyorum ben doğru anlıyorsam.

BAŞKAN – Evet, mevzuat anlamında ne yapabilir Bakanlığımız, önerilerimiz ne olabilir?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MUSTAFA UMUT ÖZGÜL – Ha, ne yapılabilir en son rapor üzerinde? Tamam, bunu yazılı olarak Komisyonumuza iletiriz.

BAŞKAN – Bir sorun var ortada, bunun çözümüne sizin Bakanlığınız ne katkı sağlayabilir?

GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI İÇ TİCARET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DAİRE BAŞKANI MUSTAFA UMUT ÖZGÜL – Tamam.

BAŞKAN – Teşekkürler.

Kapanma Saati: 12.35

